

Dopis 2024

Společné putování

Naše komunita Taizé v posledních 18 měsících prožívala dobrodružství ve víře. Ve spolupráci s dalšími komunitami, hnutími a organizacemi z mnoha křesťanských církví jsme připravovali „Shromáždění Božího lidu“ jménem „Together“ – Společně.¹ Intuice bratra Aloise², kterou formuloval při zahájení Synody o synodalitě v katolické církvi, nás vedla k tomu, abychom intenzivněji naslouchali druhým a hledali dary přítomné v různých církevních skupinách i mezi lidmi dobré vůle ve společnosti.

K ekumenické modlitební vigílii, která se konala na Svatopetrském náměstí v Římě, se na pozvání papeže Františka sešlo víc než 20 vedoucích představitelů různých církví, dále všichni účastníci 16. řádného generálního shromáždění biskupské synody katolické církve a 18 000 lidí všech věkových kategorií z celého světa, včetně 4 000 mladých lidí, kteří přijeli na víkendový program a které hostily římské farnosti. Zároveň se na 222 různých místech po celé Zemi shromáždili lidé, aby se modlili ve společenství s účastníky vigílie.

Když se za touto zkušeností ohlédneme, jak jí můžeme porozumět? Jak otevírá budoucnost společného putování křesťanů? Ježíš řekl: „Máte jediného Mistra, vy všichni jste bratři a sestry.“ (Mt 23, 8) Copak křesťané nejsou sestry a bratři v Kristu, spojení ve společenství, které je sice ještě nedokonalé, nicméně skutečné? Není to snad Kristus, který nás volá a otevírá nám cestu, abychom spolu s ním i s těmi, kdo žijí na okraji společnosti, šli stále dál? Při tomto putování, v dialogu, který usmiňuje, chceme mít na paměti, že se navzájem potřebujeme ne proto, abychom byli silnější, ale abychom přispívali k pokoji v lidské rodině.³

S vděčností za tento rostoucí smysl pro společenství můžeme najít impuls potřebný k řešení výzev dneška, jako je nářek Země nebo polarizace, které tříští lidskou rodinu. Putujme společně jako Boží lid: setkáváním a vzájemným nasloucháním.

Co to pro nás znamená, znovuobjevit naslouchání druhým lidem? Jsme připraveni projevít pochopení obavám, které lidé vyjadřují, spíš než nad nimi mávnout rukou?

Cestou z Říma do Taizé jsem se zastavil v Lublani, hlavním městě Slovinska, kde se bude konat naše 46. evropské setkání mladých.⁴ Setkal jsem se zde s mezinárodním týmem mladých dobrovolníků, bratry z Taizé a sestrami sv. Ondřeje, kteří setkání připravují, i se slovinskými přáteli. Následující zamyšlení na téma „Společné putování“ je z velké části výsledkem našich rozhovorů z těchto dnů.

Děkuji svým bratřím, lidem, kteří se podíleli na přípravě tohoto dopisu, a všem, kteří se k našemu putování připojí.

S přáním všeho dobrého Vám všem

---

¹ Tato vigílie se konala 30. září 2023. Další informace naleznete na webu together2023.net.

² Bratr Alois byl představeným komunity Taizé od smrti bratra Rogera 16. srpna 2005 do 2. prosince 2023. Jak mu můžeme vyjádřit vděčnost za těch 18 let, kdy byl v naší komunitě služebníkem společenství, za jeho neustálé ekumenické snahy a touhu vždy hledat cesty solidarity s lidmi v nouzi?

³ K čemu nás Bůh povolává tvář v tvář utrpení způsobenému konflikty na Ukrajině, v Palestině a Izraeli, v Afghánistánu, Myanmaru, Pákistánu, na Haiti, v Nikaragui, Súdánu a na mnoha dalších místech dnešního světa?

⁴ Od 28. prosince 2023 do 1. ledna 2024.

V Lublani jsem slyšel někoho říct: „Bezdomovectví dnes ve společnosti není jen otázkou materiálního domova. Pro mnohé lidi je to niterná skutečnost. Snaha o vnitřní bezpečí však někdy může vést k myšlenkovým pochodům, které jen prohlubují izolaci.“ Někdo další se ptal: „Když máme putovat společně, jak moc spolu musíme souhlasit, než budeme moct vyrazit? Je tu nebezpečí, že prázdné fráze budou zakrývat fakt, že se vzájemně pouze tolerujeme. Když se otevíráme dialogu, podstupujeme riziko.“ Kam nás tyto otázky vedou?

Naslouchání

V centru každého dialogu je naslouchání. Mojžíš řekl Božímu lidu: „Šema Jisra'el“ – „slyš, Izraeli“ – (Dt 6, 4) a tato slova dala jméno každodenní modlitbě tohoto lidu. O staletí později začíná řehole svatého Benedikta z Nursie⁵ slovy „naslouchej pozorně“.

Naslouchání je skutkem lásky. Je středem všech vztahů založených na důvěře. Bez naslouchání může jen máloco růst a rozvíjet se. Nemůže bez něj fungovat žádný vztah. Když druhému nezištně nasloucháme, dáváme mu prostor, aby mohl být. Umožňujeme mu vyjádřit, co potřebuje, někdy i to, co není možné říct slovy.

A uprostřed naslouchání je ticho.⁶ Bible nám nabízí mnoho takových příkladů. Eliáš se setkává s Bohem v tichém vánku, ne v zemětřesení, vichřici nebo ohni. (1 Kr 19, 11–13) Marie, sestra Marty, sedí u Ježíšových nohou a naslouchá mu. (Lk 10, 39)⁷ „Protesals mi uši“, otevřel jsi mi uši, říká se ve staré biblické modlitbě. (Ž 40, 7)

Často míváme dojem, že uspěje ten, kdo křičí nejhlasitěji. Násilí nabírá na síle na tolika místech, že už nevíme, kam se obrátit. Bůh ale původcem násilí není nikdy,⁸ ani se nikdy nevnučuje. „Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid.“ (Ž 85, 9)

Není snaha naslouchat a porozumět druhému cestou, jak jít dál? Když máme „vnímavé, naslouchající srdce“ (1 Král 3, 9), zdaleka to neznamená, že budeme povolní, ani nám to nebrání ozvat se tváří v tvář nespravedlnosti. Naopak nám umožňuje dělat odvážná a tvořivá rozhodnutí zakořeněná hluboko v našem přesvědčení, kde je nám Bůh blíže, než se odvažujeme doufat...

Putování

Procházíme životem jako turisté, nebo jako poutníci? Jen tak cestujeme, abychom mohli zvenku pozorovat, nebo je hluboko v nás nějaká vnitřní touha, která nás pobízí kupředu? Poutník, i když nevidí cíl, hledá v každém kroku smysl cesty a intuitivně cítí směr. Cesta bez smyslu se naopak může stát bezcílným blouděním.⁹

Kdyby se to stalo, vzpomeneme si na Ježíšova slova: „Já jsem ta cesta, pravda i život“? (J 14, 6) Putovat s ním znamená mít tyto tři skutečnosti pohromadě. Ježíš sám je cesta, kterou následujeme, můžeme důvěřovat tomu, co říká, a vede nás k plnosti, kterou si ani nedokážeme představit.

Ježíš ve svém putování nevyučoval nikoho. Byl zakořeněn ve společenství s Bohem a sdílel život s každým, kdo k němu přišel, s lidmi spravedlivými i nespravedlivými. Rozpoznal Boží přítomnost v lidech na okraji společnosti, v hříšnicích a vyděděncích, a dokonce i v těch, kdo nepocházeli ze stejného národa. Ježíš rozdál, co měl, ale také od těch, se kterými se setkával, něco dostával. Jeho život byl díky nim náročný, a často obohacený.

Nezve nás Ježíš, tichý a pokorného srdce,¹⁰ ke stejné cestě? Jsme připraveni hledat velkorysost pokory¹¹ a přijmout to, co nám na této cestě mohou dát druzí?

Společné putování je životem církve a společnosti. Přesto každý člověk potřebuje prostor, aby mohl svou kreativitu a nápady projevit. Tyto dary jsou nám ale dány proto, abychom se o ně dělili, abychom tvořili společný život v církvi a v lidské rodině. Struny kytary jsou nataženy vedle sebe, ovšem teprve když zahrajou společně, vytvářejí nádherný zvuk...

⁵ Svatý Benedikt z Nursie (asi 480 – asi 547) byl otcem západního mnišství. Řehole, kterou sepsal, byla s rozvojem klášterů přijata po celé Evropě a ovlivnila mnoho pozdějších mnišských pravidel.

⁶ Během vigílie Together mluvil papež František o tichu: „Dnes večer jsme my křesťané stáli v tichosti před křížem ze San Damiana, jako učedníci naslouchající před křížem, který je Mistrovým trůnem. Naše ticho nebylo prázdné, ale chvíle plná očekávání a připravenosti. Ve světě plném hluku už nejsme na ticho zvyklí, ba někdy ho těžko snášíme, protože nás konfrontuje s Bohem i s námi samými. Přesto je základem řeči a života. (...) Mlčení v církevním společenství umožňuje bratrskou komunikaci.“

⁷ V mnoha kulturách je sezení u nohou nebo dotýkání se nohou projevem úcty. Co může sezení u Ježíšových nohou znamenat pro nás?

⁸ Ježíšova smrt na kříži nám ukazuje, že Bůh je s těmi, kdo trpí, a nikdy nestojí na straně těch, kdo utrpení působí. Ježíš plakal, když jeho přítel Lazar umřel. To, že ho vzkřísil, nám ukazuje, že smrt a utrpení nikdy nemají poslední slovo.

⁹ Někdy v životě zažíváme taková období, kdy z různých důvodů nevidíme žádný cíl. V některých chvílích se musíme smířit s tím, že se nacházíme v zemi nikoho.

¹⁰ Viz Mt 11, 30. Není to, když je naše srdce stále mírnější, znamením, že kráčíme s Ježíšem? Opakem lásky není hněv nebo dokonce nenávisť, ale tvrdost srdce.

¹¹ Pokora nemá nic společného s podřízeností nebo ponížením. Naopak, vyžaduje velkou vnitřní sílu a nikdy nepotlačuje nadání nebo kvality člověka.

¹² „Jediný způsob, jak se o našich příbězích dozvědět, je poznat se s lidmi, a ti vám pak mohou příběh vyprávět. (...) Příběhy a zejména písně nám pomáhají si vzpomenout. Proto vyprávím příběhy a zpívám ve svém jazyce adnyamathanha, protože mi to pomáhá vzpomenout si, kdo jsem. Pomáhá mi to vzpomenout si, že jsem stvořena k Božímu obrazu a že Bůh Stvořitel je původcem všeho. A já na to pamatuji.“ Denise Chapmanová, starší kmene Adnyamathanha a pastorka Sjednocené církve v Jižní Austrálii; z knihy Yarta Wandatha © 2014 Denise Chapmanová

Být s ostatními

Není vždycky snadné být s ostatními. Všichni v sobě nosíme zranění. Někdy jsme si vzájemně ublížili.

Být s lidmi znamená jim naslouchat. Věnovat jim čas a prostor, aby nám mohli říct svůj příběh.¹² Naslouchat jim znamená je přijímat i s jejich odlišnostmi. Možná se neshodneme, nebo dokonce zastáváme jiný světonázor. Je ale úžasné, že když jim nasloucháme, když je necháme vyprávět jejich příběh, spíš než cokoli jiného objevíme společnou lidskost. Rozdíly nejsou tak velké, jak jsme si představovali. Jednota v rozmanitosti je doopravdy možná.¹³ A možná ti z nás, kteří touží být Ježíšovými následovníky, s úžasem zjistí, že v Bohu a v Kristu už jednota, která převyšuje naše očekávání, je. (J 17, 21–23)

Odvážíme se ale vzít si k srdci, když nám lidé řeknou, že byli zraněni, nebo dokonce že jsme je zranili my? Tak snadno můžeme upadnout do mechanismů sebeobran. Přestáváme naslouchat, snažíme se chránit sebe nebo svůj úhel pohledu. Nemá ale soucitné srdce být schopné brát utrpení druhého vážně? Možná ale to, když společně trpíme, může otevřít cestu, abychom byli spolu, i když toto utrpení nejsme schopni nechat za sebou.¹⁴

Někdy se musíme smířit s tím, že uděláme krok zpět. Tehdy se můžeme svěřit Duchu svatému a prosit ho, aby nás naučil, co potřebujeme umět.¹⁵ Znamená to být dostatečně pokorný, abychom nechtěli vnucovat svoje ideály, ale abychom přijali to, co nám předkládá ten druhý.¹⁶

A nesmíme se nikdy vzdát naděje.¹⁷ Apoštol Pavel, ohromený nekonečnou láskou Zmrtvýchvstalého Ježíše, když mu dřív zuřivě odporoval, nás ujišťuje, že Duch svatý, který nám byl dán, do našich srdcí vlévá Boží lásku. (Ř 5, 5) Na jeho něžnou přítomnost můžeme spoléhat, i pokud ji právě necítíme. Nezrodí se v nás pak důvěra, třeba jen křehká, která nám dá právě tolik světla, abychom mohli udělat spolu s Bohem a s lidmi, kteří nám byli svěřeni, další krok?

Zůstávat s Bohem, zůstávat s ostatními

Putování na této cestě trvá dlouho – dokonce celý život – stejně jako naslouchání, které potřebuje dostatek času, aby vztahy mohly růst. Možná právě tady přichází na řadu trpělivá vytrvalost a věrnost.

Putovat s ostatními, putovat s Bohem: pro mnohé z nás jsou tyto dvě věci neoddělitelné. Potřebujeme obojí.¹⁸

Ježíš nás vyzývá, abychom stejně jako ratolesti vyrůstající z vinného kmene zůstávali v něm, jako on zůstává v nás. (Jan 15) Toto „zůstávání“ naznačuje, že jde o něco, co trvá v čase. Nežádá se od nás jen chvilkový závazek, ale to, abychom v něm zůstávali po celý život. Růst a přinášet ovoce můžeme pouze díky setrvávání v něm.

Co je to za ovoce? Ježíš jde ještě dál, když říká: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“ Jít po této cestě znamená vzít na sebe ten risk, že se vzdáme všeho a budeme následovat Ježíše, abychom ve vši svobodě mohli milovat až do konce. Evangelijní láska není pouhá náklonnost, ale darování sebe sama druhým. Je to cesta našeho života, na které se ze služebníků stáváme Kristovými přáteli.

Ovoce se rodí v životě prožitém v plnosti. Roste přirozeně, když zůstáváme v Kristu a žijeme jeho životem, jako ratolesti přijímající život z vinného kmene. Když přijmeme evangelijní výzvu, můžeme objevit plnost radosti. Jsme na to připraveni?

¹³ Farářka Anne-Laure Danetová píše: „Rozdělení a rozmanitost jsou dvě různé věci. O rozmanitost církví nejde. Ta je normální, a dokonce nutná, protože zohledňuje naši identitu: kulturní, historickou, sociální, etnickou, sexuální atd. I když je tato identita druhotná, protože v Kristu „už není rozdíl mezi židem a pohanem, mužem a ženou“ (Gal 3, 28), existují a právě v nich je existence věřících ztělesněna. Od té doby, co jsou druhotné, se stávají bohatstvím, protože umožňují určitou poréznost. (...) Identitu ani zdaleka nestírají, ale zjemňují ji a posilují, aniž by se od sebe jednotlivé identity oddělovaly. (...) Naopak v druhém rozpoznávají dary a působení Ducha svatého. Umožňují tak utváření identity společné. To je další krok v ekumenickém hnutí, které se posunulo od jednoty v různosti (odmítající všechny formy uniformity) k jednotě ve smířené různosti.“ (Viz „La diversité en Église, de la division à l'enrichissement mutuel“ in Contacts, Revue Française de l'Orthodoxie č. 282 duben-červen 2023)

¹⁴ Viz svatý Maxim Vyznavač: „Projevujeme si navzájem soucit a pokorně se vzájemně uzdravujeme.“ (viz Liber Asceticus)

¹⁵ Během společné ekumenické modlitební vigílie jsme vyzývali Ducha svatého starobylou modlitbou „Adsumus Sancte Spiritus“ (Stojíme před tebou, Duchu svatý), kterou se účastníci modlili před ekumenickými koncily od nejstarších dob, aby prosili Ducha svatého o ukáznění cesty. Viz <https://pastorace.apha.cz/?s=Adsumus>

¹⁶ „Ono „Království Boží“ není předmětem ideální vize, ale je zakořeněno ve skutečnosti. (...) Vize, která není zakotvena v realitě tohoto světa, je iluze. Iluze vzniká neschopností nebo odmítáním čelit životním problémům. Je to únik do říše neskutečna, mimo svět reality.“ Choan-Seng Song, tchajwanský teolog, in Jesus and the Reign of God, Fortress Press, 1993, s. 77

¹⁷ Juliana z Norwiche, anglická poustevnice a mystička žijící ve 14. století, ve svém spise Zjevení Božské lásky napsala: (Bůh) si přeje, abychom věděli, že nedbá jen na věci vznešené a nejlepší, ale že dbá i na malé a nepatrné, na nízké a prosté, stejně na jedny jako na druhé. To má na mysli, když říká: „Všechno bude dobré.“ Chce, abychom věděli, že ani ta nejmenší věc nebude zapomenuta...

¹⁸ „Smysl pro Boží přítomnost budeme mít zkreslený, pokud neuvidíme Boží realitu ve vztahu k realitě našich bližních. A smysl pro realitu bližního budeme mít zdeformovaný, pokud ho neuvidíme z hlediska Boží reality.“ Kosuke Koyama, japonský teolog, in Water Buffalo Theology, Orbis Books, 1974, s. 91

Putovat společně v dnešním světě

Tváří v tvář dnešním výzvám a své křehkosti, jak jsme už řekli, se někteří lidé občas cítí jako bez domova. Vidíme zraněné Boží stvoření, jehož součástí je i zraněná lidská rodina. Utrpení lidí, kteří byli vykořisťováni a ponižováni, se může přenášet z generace na generaci. Známe rodiny, které jsou rozděleny konflikty a válkami. Uvědomujeme si také, že lidé, kteří vyznávají Kristovo jméno v církvi a také v naší komunitě Taizé, někdy poškodili život ostatních.¹⁹

Není tu ale povolání, abychom se těmto výzvám postavili společně? V jednom africkém přísloví se říká: „Dlouhá cesta se zdá krátká, když jdeme spolu.“ Při „velké migraci“ divoké zvěře mezi Serengeti a Masai Marou se mláďata musí spoléhat na sílu dospělých, aby překonala řeku a vylezla na břeh. I pro nás jsou chvíle, kdy potřebujeme, aby nás někdo poponesl. Nebo se naučit přijmout, že nás někdo ponese...

A když takovým výzvám čelíme společně, můžeme zažít krásu a transcendenci, které nám pomůžou objevit impuls, díky němuž se vydáme na cestu s novou vitalitou.²⁰

V den Ježíšova vzkříšení se dva z jeho přátel obrátili k Jeruzalému, kde byl zabit, zády (Lk 24, 13–35). Jak ale odcházeli, připojil se k nim někdo neznámý. Když s nimi později usedl ke stolu, pochopili, že to je Ježíš. Cizinci nám mohou pomoci rozpoznat Kristovu přítomnost a znovu pochopit, že on zůstává stále s námi.

„Nebojte se,“ šeptá nám v srdci, „já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28, 20) Uslyšíme tento jeho příslib?

Budeme jako kvas vmísený do mouky? (Mt 13, 33) I když jsme skoro bez prostředků a možná se cítíme malí, odvážíme se znovu vydat na cestu: ne sami, ale s ostatními, vzájemně obohaceni společným putováním?

¹⁹ Viz „Dopracovat se k pravdě“ na taize.fr/cs_article26867.html. Přijímáme, že se jedná o neustálý proces učení, v němž nasloucháme těm, kterým bylo ublíženo, bereme na vědomí jejich utrpení a děláme vše pro to, abychom zajistili pro všechny bezpečné prostředí.

²⁰ Sv. Augustin napsal: „Pozdě jsem si tě zamiloval, krásu tak starobylá i tak nová. Pozdě jsem si tě zamiloval. A pohled: tys byl uvnitř a já venku a hledal jsem tě tam a vrhal jsem se, já hrozný člověk, na to krásné, co jsi stvořil. Tys byl se mnou, a já jsem s tebou nebyl. (...) Dotkl ses mě a vzplanul jsem po tvém pokoji.“ (Vyznání 10.27.38, překlad Ondřej Koupil, Karmelitánské nakladatelství Praha, 2019, s. 275–6)

Dobrovolníci v Taizé

Setkání v Taizé je možné pořádat jen díky skupině mladých dobrovolníků: mladých žen a mužů ve věku 18 až 29 let, kteří zůstávají na delší dobu, několik měsíců až rok. Chceme s nimi sdílet to, co je v životě naší komunity nejdůležitější:

Společně... se modlit

Nic z toho, co se v Taizé děje, by nebylo možné bez tří každodenních modliteb. A jsou to také modlitby těchto dobrovolníků, které nám pomáhají přijímat všechny, kdo přijíždějí.

Společně... žít ve společenství

Společně tvoříme malé dočasné společenství s mladými lidmi ze všech kontinentů, z různých církví a sdílíme bohatství naší rozmanitosti.

Společně... sloužit ostatním

Pomozte přijímat mladé lidi v Taizé tím, že jim budete k dispozici. Pokud chcete vědět víc, přečtěte si článek www.taize.fr/volunteering

Pokračování našeho společného putování v roce 2024

Na rok 2024 jsou plánována tato setkání:

- Po celý rok se konají mezinárodní setkání v Taizé pro mladé lidi od 18 do 35 let (pro ostatní věkové kategorie se podívejte na webové stránky Taizé, kdy můžete přijet)
- Svätý týden a Velikonoce v Taizé od 24. března do 7. dubna 2024
- Přátelské setkání mladých muslimů a křesťanů od 7. do 12. července 2024
- Sdílení a svědectví o pravoslavné víře od 4. do 11. srpna 2024
- Týden přemítání pro mladé ve věku 18 až 35 let od 25. srpna do 1. září 2024
- Evropské setkání mladých od 28. prosince 2024 do 1. ledna 2025. Místo, kde se 47. evropské setkání bude konat, bude oznámeno v Lublani.

www.taize.fr/dates